

Ole Sylte Heggset
Sandtrøa
2560 Alvdal

Alvdal, 26.04.2015

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: /	Doknr.:
Mottatt: 30 APR 2015	
Saksbeh.:	Ark.:
Kopi:	Avskr.:

Høringsuttalelse – NOU 2014:15 – Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?

Med bakgrunn i oppvekst og senere egen drift av pelsdyrfarm, utdanning som sivilagronom med pelsdyrnæring som tema, samt som ansatt i pelsdyrnæringen på ulike nivå, tør jeg påstå å kjenne næringen svært godt. Jeg har også arbeidet allsidig med både andre husdyr og sportsdyr (hund/hest) i mitt voksne liv, og det er i lys av dette at jeg føler for å sende en uttalelse etter å ha lest «NOU 2014:15 – Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?».

Norsk pelsdyrhold er basert på lange tradisjoner, og bildet som tegnes av enkelte om at norsk pelsdyrnæring har et husdyrhold basert på hold av ville dyr faller på sin egen urimelighet dersom man besøker moderne pelsdyrfarmer. Avl på tillitsfullhet har fått et stadig sterkere fokus de senere årene, men har også hatt det underveis siden dyreholdet ble startet opp gjennom at det er de mest tillitsfulle og rolige dyrene som gir best produksjon, både som mordyr i forhold til valpetall som effekt på dekningsbidraget, og i form av kvalitetsbegreper i skinnproduksjonen. Tilsvarende fokus på tillitsfulle, rolige dyr ser vi jo har positiv innvirkning i forhold til mjølk og kjøtt hos andre husdyr også, og er derfor et selvsagt fokus for dyktige husdyrprodusenter som norsk landbruk, inklusive pelsdyrnæringen i store trekk består av. En kan alltid diskutere domestiseringsgrad opp mot andre husdyr, men da i relasjon til generasjonsintervall, som for pelsdyr må sies å være forholdsvis kort sammenlignet med flere av våre tradisjonelle husdyrslag for øvrig.

Mattilsynets tilsynsarbeid ovenfor pelsdyrnæringen har en større hyppighet av besøk enn det som er gjeldende for de tradisjonelle husdyrslagene for øvrig. Ut fra de siste års ensidig negative mediefokus på næringen, kan dette ekstra tilsynsarbeidet forstås og forsvares, men fra eget ståsted har jeg i dag vondt for å se noen annen husdyrnæring som har tatt sitt dyrevelferdsarbeidet like seriøst som pelsdyrnæringen har gjort, selv om det beviselig finnes unntak her som overalt ellers. Jeg finner det overveiende sannsynlig at helsetilstanden og dyrenes velferd i norske pelsdyrfarmer har samme høye nivå, som det vi finner i øvrig norsk husdyrnæring. I en samtale med Mattilsynets tilsynsdirektør Fjetland diskuterte jeg så for en tid tilbake måten tilsynsrapporter offentliggjøres, da de etter min og mange mening er godt egnet for næringens motstandere til å sette negativt fokus i media på ting som kun omhandler et lite utvalg av oppdretterne/næringsutøverne. Fra sist vår gjelder så vidt jeg har sjekket ut også dette, gjennom at det i tilsynsrapporten kom fram at det i 2014 var 11 hastevedtak mot oppdrettere i næringen. Når det da framkommer i ettertid at 8 av disse skjedde mot en enkelt farm, og at denne farmen har avsluttet driften, blir det et spørsmål i mitt og manges hode på hvorfor ikke dette også kan verifiseres av Mattilsynets rapport. De organisasjoner som fremmer sin motstand, benytter all slik informasjon til å bedrive villedende informasjon og spre negativ propaganda, som også påfører tilsynets ansatte urimelig stor ekstra ressursbruk.

Alt dyrehold, produksjonsdyr inkludert, skal skje av dyktige husdyrholdere, og pelsdyrholdet har som de fleste andre husdyrhold fått skjerpet sine forskrifter de senere år. Kontinuerlig forbedring av norsk husdyrproduksjon er viktig, og uansett skal man bestrebe en høy dyreetisk standard. I alt husdyrhold, og for den del øvrig hold av kjæledyr, sportsdyr m.m., finner vi unntaksvis personer uegnet til å holde dyr. Det ensidige mediefokuset mot pelsdyrnæringen har løftet fram noen slike tilfeller, og det kan sies å være bra. Kollektiv avstraffelse av en hel næring er imidlertid ikke et egnet virkemiddel!

Pressgrupper får til dels stor spalteplass og fremmer en særdeles skjev vinkling på næringen. I tett samarbeid med en del ledende, riksdekkende redaksjoner er det utført til dels grove overtramp, som ikke kan forsvares etisk i manges øyne. Pressgrupper med et primært standpunkt om at det er feil å drepe dyr for pelsens, så vel som for kjøttets del, er i seg selv legalt. Men, når de gjennom redaksjoner får bidrag til å sparke bein under lovlige næringsutøvere, gjennom bilder og film, dels iscenesatt ved innbrudd i farmer hvor dyrene stresses med blitslamper og der personene tar seg inn i farmene på en måte ulikt røkteren/oppdretteren, da blir det et demokratisk problem for Norge som samfunn. Den såkalte dokumentaren «Pels», sendt av NRK Brennpunkt den 9. desember 2014, kun dager forut for offentliggjøringen av NOU 2014:15, er det siste eksempel på dette, og det kom ikke som noen overraskelse at dyrevernorganisasjonene selv delte ut en pris til det arbeidet som filmskaperen bidro til, etter en høyst kritikkverdig opptreden.

Kringkastingsrådet har heldigvis i ettertid kritisert NRK-ledelsen for at denne såkalte dokumentaren ble vist, både ut fra måten bakgrunns materialet var framskaffet på, samt at de mente Brennpunkt-redaksjonen ikke bidro til å vise et helhetlig bilde av norsk pelsdyrnæring. Innledningsvis sier de at: *Dokumentaren «Pels» er et sammenhengende, uttalt argumenterende innlegg fra én part i en omstridt sak, og påpeker blant annet en uttalelse de kom med ovenfor NRK i 2014, der det blant annet het: Kringkastingsrådet slo også fast at Brennpunkt er en mektig og ressurssterk redaksjon med et spesielt ansvar for å lage programmer bygget på klare premisser, etterrettelighet, kildekritikk og saklighet. Dette ansvaret gjelder også for eksterne produksjoner.* Dokumentaren «Pels» var en ekstern produksjon.

Undertegnede er, som uttalelsen for lengst har røpet, for et fortsatt norsk pelsdyrhold. Det vil være dobbeltmoral dersom Stortingets politikere forbyr en legal næring dens aktivitet, i det landet som sammen med våre skandinaviske naboland har de fremste forutsetningene for å bedrive denne husdyrproduksjonen, natur-/klimamessig, så vel som i lys av dyrevelferds- og kompetansemessige forutsetninger. Vi kan og bør være foregangsland i internasjonal pelsdyrnæring, der dette skjer etter strenge etiske regler og ditto tilsyn.

Landbruksnæringen representerer bærebjelken i mange distriktskommuner, og pelsdyrnæringens rolle som renovatør i samfunnet er vesentlig også for andre husdyrproduksjoners økonomiske vilkår. Lønnsomheten i norsk pelsdyrhold karakteriseres som god, trass i konjunktursvingninger, og er slik sett en viktig del av det norske landbruket.

Stortinget bør derfor legalisere norsk pelsdyrnæring i all videre framtid, og heller bruke ressursene på å stoppe den mobbingen denne næringen utsettes for av enkelte grupperinger i vårt samfunn.

Ole Sylte Heggset
Sivilagronom

